

6/381

LA CAMPANA DE GRACIA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

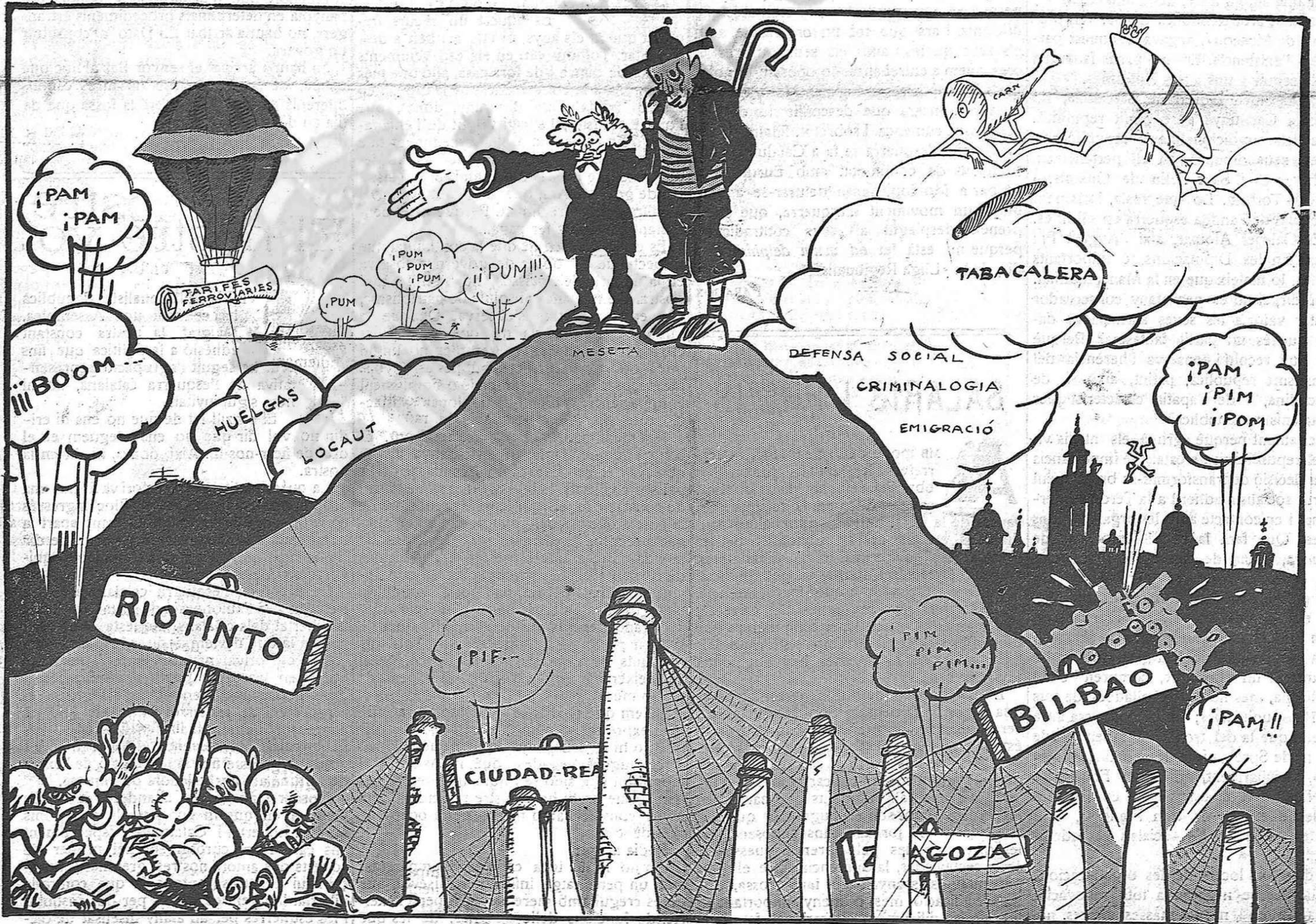
DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELÉFONO A 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Fóra de Barcelona: cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANJOER, 2'50

EL MAGNÍFIC ESPECTACLE

—Veu?... Tot això és obra del meu sistema de govern... Eh, quin honor per a la família!...

La disolució

La gent de les colles dinàstiques espanyoles està aquests dies obsessionada pel plet de la disolució de les Corts. A la mateixa hora que la tal gent discuteix si és oportú o no disoldre les Corts actuals, la vida política i social del país va caient a troços i bocins. Ells—ens referim als prohoms polítics, que haurien d'ésser anomenats, no «prohoms», sinó «homúnculs»—, es barallen per la disolució de les Corts. Mentrestant, veiem la disolució d'un poble.

Espanya és un estat en disolució. No ha patit en els darrers temps els sotrats de la guerra i de la revolta social. Però l'obra disolvent, realitzada des de dalt, continua. És una obra silenciosa i quieta. Hi ha aquí el silenci i la quietud de les aigües embassades que es corrompen. Molt millor fóra el moviment de les aigües esvalotades, el soroll de les impetuoses aigües corrents.

L'Estat espanyol es desfà, i no es veu sorgir enlloc una columna agosarada que marqui l'inici de la novella construcció. Hi ha forces reconstructores en l'ideal nacionalista i en l'ideal obrerista. Però aquestes forces no poden descabdellar-se ni actuar dins el bassal espanyol d'avui.

Els diaris parlen del Govern, dels partits, de les Corts. I no hi ha Corts, ni partits, ni Govern. Les coses que a Espanya porten aquests noms no són altra cosa sinó grotesques caricatures. El veritable decret de disolució—de la disolució de l'Estat—està ja signat fa temps. L'ha signat, inexorable, la mà de l'història.

Mutació brusca del republicanisme

Un periòdic conservador, *La Publicidad*, imitant les ironies de *La Veu de Catalunya*, de la qual és germana menor, després de plagiar una antiga frase, denominant als directores del Partit Republicà Català, «els provincians de Moscou», negava an aquest partit inclús l'existència. Era un partit fantasma que vol seguir a uns altres fantasmes.

Fora del nucli radical de Barcelona, no existeix a Catalunya altre partit republicà. Les ciutats tradicionalment republicanes, amb els seus diputats, an ell perteneixen. Així Figueres i Sant Feliu de Guixols, i Sabadell i Tortosa. Lo que resta, fortament intel·lectual de l'antiga esquerra en ell hi és. Així En Gabriel Alomar, així l'August Pi i Sunyer. En les Diputacions té importants minories, lo mateix que en la Mancomunitat. Perquè dir, si no és per afany conservador de restar valor a les seves afirmacions darrerres que és un partit fantasma? Perquè negar que recollí i conserva l'herència del nacionalisme republicà, patint, això sí, de l'indisciplina, i de l'apatia característiques del catalanisme republicà?

Precisament perquè agrupà els nuclis vitals del republicanisme català, té importància la seva decisió de transformar-se bruscamment en partit socialista adherit a la Tercera Internacional i en contacte amb les organitzacions obreres. Què farà la vella democràcia de Catalunya, plena de centres, comitès, seccions, segells i banderes, però sense cap poder polític, sense un ritme que armonitzi amb els ritmes universals? Francament, creiem que's decidiran contra la mutació brusca i per la tradició letàrgica. Ella, ja ho hem dit en un altre lloc, comprèn l'Unió republicana, mes no el «treballadors» de tots els països, uniu-vos»; ni els interessa altra propietat que la del trono, ni saben res de Marx, ni de Sorel, ni de Kropotkine. Estan encara, familiarment, amb don Francesc, i don Nicolau. I si estiguessin cordialment amb les doctrines de don Francesc, amb totes les doctrines, les socials i les federalistes!...

Els directors locals de les organitzacions republicanes se negaran a tota renovació, però la multitud, no; les masses obreres, no. Per això Sabadell, sota l'acció d'En Layret

ha tornat als antics entusiasmes. Per això Tortosa, sota la d'En Domingo, conserva la seva fe dinàmica, perquè En Domingo ha sabut incloure en els programes esvaïts essències socialistes. L'eterna divisió se tornarà a produir. On preponderi la classe mitja, com a Figueres, el republicanisme arcaic persistirà; on hi hagi multitud obrera, preponderarà l'orientació radical.

A la fi, la transformació del Partit Republicà Català, no era quelcom fatal que s'esperava? Tots volíem la formació d'un partit socialista que mai se va aconseguir formar perquè els seus promotors no eren més que dilettants. I ara que tot un organisme, amb els seus quefes i amb els seus quadres el crea, anem a entrebancar-lo oposant-li mofes fàcils i excepcions banals? No ho farem nosaltres, encara que desconfiessim de l'actuació que comença. I sobretot, finalment, un moviment d'esquerra se fa a Catalunya amb solucions de continuïtat amb Europa fins arribar a Moscou, sense deturar-se a Perpinyà; un moviment d'esquerra, que compremem desplaçui als seus contradictors perquè no està fet *ad usum delphini*, és a dir, de la «Lliga Regionalista».

PARADOX

SALARIS I PREUS

AMB motiu de l'actual vaga de carreteres, les entitats patronals i obreres del ram han publicat sengles documents relatius a les causes de la vaga. Entre les afirmacions contingudes en les notes publicades per la premsa, ens han cridat extraordinàriament l'atenció unes xifres aportades pel Sindicat. Segons el document a que fem referència, en els darrers anys les tarifes del carreteig han augmentat un cent per cent, mentre que dins el mateix espai de temps els jornals dels treballadors del ram només han augmentat un 4 per cent.

La comparació dels dos percentatges és una cosa que fa pensar. Són completament certes les xifres aportades pel Sindicat? Això és una cosa que podria aclarir-se ràpidament. I creiem que els patrons carreteres són els primers interessats a explicar amb tota claretat quins són els augments que han fet en les tarifes i quins són els augments que han concedit en els jornals. Fins suposant que les xifres donades pels obrers haguessin de ésser rectificades, la diferència entre els dos percentatges assenyalats és tant grossa, que una rectificació més o menys important en les xifres, difícilment alteraria el fet de la desproporció enorme entre l'augment de preu

dels serveis que presten els patrons i la part que d'aquest augment han concedit als seus obrers.

Aprofitem l'ocasió present per a fer remarcar la poca lògica que hi ha en la fixació respectiva dels preus i dels salaris. Els preus dels serveis i de les mercaderies el fixen moltes vegades els patrons i negociants, lliurement, segons la seva voluntat o la seva conveniència. «Això val tant», diuen al comprador. I aquest ha de pagar el preu fixat unilateralment, o renunciar al servei o a la mercaderia. Al contrari, l'obrer reclama un salari més alt, i sovint el patró es nega a l'augment. La fixació del preu resulta lliure. La fixació del salari, depèn de la bona voluntat del patró. I aquell mateix patró que portat per l'ambició del guany, eleva les seves tarifes desmesuradament, es nega a elevar els jornals i so us dels seus obrers i dependents.

Aquesta situació ens sembla, a més de lògica, injusta. La fixació dels preus, com la dels salaris, no hauria d'ésser unilateral. Organismes adequats haurien de fixar els preus dels serveis i de les mercaderies i els salaris dels treballadors. Per malament que aquests organismes complissin la seva missió, no es daria el cas revoltant, denunciat ara pels obrers carreteres, d'haver augmentat els patrons un cent per cent les tarifes dels seus serveis, i d'haver augmentat tant sols un quatre per cent els jornals dels seus obrers.

FULMEN

Cada terra fa sa guerra

A nova elecció presidencial a França, ha tingut de subjectar-se per *La Epoca* per a menar l'aigua al molí d'En Dato.

Es aquest un recurs freqüent que ni els anys ni l'us arriben a des-acreditar. Tothom veu en els esdeveniments polítics de dintre i de fora casa, allò que més s'acomoda a la conveniència de la capella en que es milita. Què d'estrany, doncs, que l'orgue ministerial s'hagi valgut de l'enlairament d'En Millerand al lloc preeminent que acaba d'assolir per a treure del fet les deduccions que més s'adiuen amb el seu sistema de govern? Ara, que una cosa és voler i un altra *poguer*, realment. Perquè si del pensament anessim a fer paga...

Es dol *La Epoca* de que la continuïtat que respecte de les obres de govern s'observa en la majoria dels països, no s'estili a casa nostra. De la manca absoluta de patriotisme, que entre nosaltres s'observa. De que la saludable continència de que els polítics estrangers saben donar exemple, no tingui imitadors entre els homes públics espanyols; incapaces de refrenar l'ambició o simplement la impaciència, tractant-se de donar satisfacció a les aspiracions personals.

Realment sobra la raó a *La Epoca*. El contrast que en aquest i en altres sentits se observa entre Espanya i bona part dels països civilitzats, és massa viu, perquè deixin de constatar-lo, els qui, com els redactors de la gasetta oficiosa del govern, tenen per obligació recollir i anotar les manifestacions de la vida pública que's presten a deduccions de certa mena. Les circumstàncies que sovint mouen als pobles, han posat damunt la taula política internacional la elecció d'En Millerand per a la primera magistratura de la França, i al fet, importantíssim sota tots els punts de vista, s'agafa *La Epoca*. Ni el aconeteixement és una troballa, ni la pensada té cap mèrit.

Deiem que el diari d'En Dato té raó. En té al expressar-se com ho fa. Mes, al afegir que no hi ha a Espanya diputat que ho hagi sigut dugues vegades, que no s'enfadi i mogui un vol, sinó se'l nomena director general. Que no hi ha ministre reincident, que no és consideri amb mèrits per a ocupar la presidència.

Podia afegir: On no hi ha toca campanes emparentat amb un personatge influent qualsevol, que no es cregui amb mereixements per a l'exercici de funcions delicadíssimes, de les que depenen sovint la vida i la tranquil·litat de

Aun hay clases, Veremunda!

—Miri que'l denunciaran!...
—Fuig, donal.. La «classe sacerdotal», som classe privilegiada.

pobles mereixedors d'una sort ben diferenta de la que a Madrid se'ls assigna.

Però, tant se val. Tantes coses podrien afegir-se al comentari de *La Epoca* si anessim a mirar...

L'explicació al fet que tant admira al diari idoni, és senzilla per demés. Lo extraordinari, en tot cas, reposa en l'estranyesa mostrada per l'autor del sòlt, que no arriba a comprendre que d'inspirar-se la política espanyola en determinats procediments estrangers, no hauria arribat En Dato a constituir un govern.

Ni hauria arribat el senyor Bas al lloc que ocupa, de seguir-se entre nosaltres camins diferents als que han obert la fossa que de dia en dia va engolint-nos.

B. DE R.

El nostre vot

El Bloc Nacionalista Republicà ha celebrat una Assemblea. Malgrat la nostra constant adhesió a la política que fins avui ha seguit l'agrupació representativa de l'esquerra catalana, no hi hem sigut invitats.

El senzill fet de que no ens hi cridin no vol dir que no ens creguem en el dret de ficar-nos-hi. Així, doncs, hi direm la nostra.

La quasi totalitat del directori va firmar una proposició demanant que el Bloc ingressés en la tercera Internacional. Deixant apart la tartarinada que això significa, hem de dir francament que creiem una lamentable equivocació aquests propòsits.

La missió de l'esquerra catalana és la de treballar per l'autonomia de Catalunya i per la llibertat dels catalans. Aquesta tasca concreta a la que deviem dedicar tots els esforços no ens priva, naturalment, d'apoiar als obrers en les seves justes reivindicacions i cabia perfectament en nostre programa el repartiment de les terres entre els que les conreen, la limitació als beneficis industrials i comercials, la intervenció del treball en les grans empreses i fins la incautació de l'excés de fortuna als agabelladors de riquesa.

Nosaltres no podem abandonar la nostra bandera en que hi consten els dos noms sagrats: Llibertat i Catalunya. Especialment ens cal veïllar curosament pel primer de aquests dos amors nostres, greument menacat avui per tots cantons, ja que contra la llibertat laboren les dretes per odi instintiu i les esquerres per un afany insensat de dictadures xorques.

Quan de la causa de Catalunya se n'apoderaven els reaccionaris, declaravem que no volíem una Catalunya lliure amb els catalans esclaus. Tampoc volem avui una mena d'emancipació social que porta aparellada el esclavatge dels veritables treballadors.

Ha costat massa sang la conquesta de les llibertats individuals perquè poguem estar conformes amb un règim que accepta com a cosa natural la supressió dels diaris que no donen gust, la imposició d'un catecisme sectari a les escoles, l'esclavatge en els tallers i l'anulació de tota energia. Hem denigrat massa a la Inquisició perquè ara puguin semblar-nos bons els seus procediments. Hem escrit masses quartilles contra la intolerància religiosa perquè ara hagim de sofrir sense protesta la intolerància roja.

Votem, doncs, en contra de la proposició presentada a l'Assemblea del Bloc i ja brillantment combatuda pel digne diputat Pi i Sunyer. Des del camp republicà podem lluitar amb més eficàcia en favor de la llibertat dels obrers que no pas des d'un camp on s'hi prediquen i practiquen procediments reaccionaris. Per alguna cosa els grans partits obreristes anglesos, francesos i nord-americans no han volgut ingressar en aquesta Internacional de Moscou en la que, alçant-se de puntetes, vol entrar el minúscol Bloc Nacionalista Català.

JEPH DE JESPU

DENUNCIATS

El número de LA CAMPANA DE GRACIA corresponent a la setmana passada ens ha sigut denunciat.

El senyor fiscal ha tingut a bé denunciar la aixerida caricatura de la primera plana; un mossèn panxa-contenta que abraça paternalment a dues *hicas* de Maria.

I diu que l'ha denunciada—paraules textuales: —«porque en ella se dirigen injurias a la clase sacerdotal.»

Ja saben bé el ridícol a que s'han exposat els senyors denunciats?

El senyor fiscal devia estar de molt bon humor. Deixant apart la poca solta de la denúncia, que no pot ésser més patent, davant la innocència del dibuix que no's pot agafar per cap cantó que cremi, se'ns ocorre preguntar: què vol dir això d'injúries a la *clase sacerdotal*? Es per ventura una classe inviolable aqueixa dels sacerdots panxes-contentes?

Fins ara se'ns havia denunciat per suposats atacs a la Religió, per escarnis al dogma, coses santes i sagrades, segons per a qui, però per a atacs al clero?... Ja, ja! «No me haga usted risar, señor fiscal, que tengo el labio partido!»

El denunciador de 'La Campana'

—La denunciaré al fiscal perquè és pel clero una ofensa.

—Home, no sigui animal!

(Més ben dit, però és igual: No sigui de la «Defensa»!)

Coerció de les lleis

DELINQUIR: Unamuno ha delinquit. Indubtablement ha sigut ben comprovat sense necessitat de tòrcer la llei ni passar-hi per sobre; i en conseqüència amb això ha de fer uns anys de presó. Reclament, amb perfecta lògica legal, no se'n pot escapar; sinó és allavors quan se fan mans i mànagues amb la llei, burlant-la o cercant sortides malabaristes per les quals se procura quedar bé amb tot sense que falti una aparent correcció.

Però, dirà tot home de pensament lliure que s'estimi, Unamuno no pot delinquir. En el seu esforç continu del cervell, al servei de l'ideal amb mires exclusives al millorament i general perfecció, no és possible que pugui caure en els parany dels còdics, que hagi d'estar amb la pensa distreta per a no enredar-se en l'extensa xarxa de les lleis cohibint-li el treball o posant-li limitacions absurdes. Ell hauria d'estar a cent colzes per amunt de traves legislatives, incapaç amb totes elles de produir-se una dracma d'ètica renovadora.

Mes això és en el primer moment, davant l'afront a la civilitat que tal empresonament significaria, que sobten aquestes consideracions; és mirant el fet de cap, globalment que és quan s'hi posa el cor, tot l'amor, lliure de càlcul i prudència, lo millor que a dins té l'home no apreciànt del cas més que l'efecte recte immediat. Després vé la reflexió metòdica, el detall que relaciona, es cerquen antecedents i causes, i hom se perd en un laberinte casuístic.

Es clar, tot home pot cometre un delictes, per bo i savi que sigui—límitem-nos sempre als delictes de pensament, als d'impremta—i si la llei ha d'ésser igual per a tots se l'ha de castigar. Si es fan excepcions, la injustícia o falta d'equitat és manifesta, i a més: On són les normes certes de distinció? Quins seran els elegits? Aquests cassos rellevants que podrien delimitar-se per tractar se d'una gran mentalitat i a favor de la cultura, no essent possible tenir-se'ls previstos i separats, compliquen més el punt de vista legal perquè no podent estar expressos sols tenen solució en la vulneració de la llei. Si aquesta és prou lata per a quedar un marge d'interpretació, a més d'ésser impotent i defectuosa, la seva correcció dependrà de magistrats, als quals passarà la seva eficàcia i valor moral, puix que a tal objecte se'ls ha investit, resultant-ne d'això un agravant, perquè servent el mateix esperit de legística severitat els pot faltar la imparcial equanimitat necessària. Recursos de modificació són la presió feta des d'abaix o la gràcia de dalt, els dos imprescindibles i volubles, i sempre per falsejar o destruir la llei.

Apartant-se del fet, vindran encara divagacions sobre el valor real de les lleis, la seva necessitat; origen, qui i com les crea; diferències en el temps i en els països, i el munt de complexitats inherent a elles que hom acaba per formar-se un galimaties impossible d'aclarir deixant més a fosques que mai, ressaltant sempre; però, que tota legislació ha de jutjar fets i idees, o fets que responen a elles, posteriors a tota llei escrita, i per tant que mai podran ésser reflexe comprensiu.

I retorna el primer impuls, fort, ple de entusiàstica evidència que escapant a sofismes i capciosos arguments mostra que per sobre la balumba de reglaments i còdics hi ha en l'home quelcom de superior grandesa i humanitat, de veritat i raó justiciera que flueix actualment i continua no admetent aplicació retroactiva, i és aquesta que s'imposa i diu que l'Unamuno no ha d'anar a la presó, i si hi va per la llei no deixarà d'ésser una injustícia.

Però i tants i tants d'altres no importa la seva vàlua, que per iguals o semblants motius jauen entre reixes, en l'oblit o po menys que ignorats, deixats en la negror terrible del seu isolament vicímar, privats de la llibertat més elemental quan en definitiva és l'amor a ella la causa de la seva situació?

Ah, lleis! els que us volen i estimen que us celebren.

LL. PUJOL MASSAGUER

UN CAS ORIGINAL

Feia ja dos o tres dies que, amb gran sorpresa, observava que un canari que jo tinc no cantava mai. ¿Què diable li deu passà?, em deia jo, estranyat de la mudança que en el seu temperament tan de cop manifestava.

¿Es potser que no està bo? ¿Es tal volta que prepara cantades d'un nou estil, i ara, *in mente*, va ensajant-les?

Veient al fi que la cosa s'anava ja allargant massa, aquest dematí l'emprenc i li dic: ¿Per què no cantes? De moment, no ha contestat, però jo tantes vegades li he repetit la pregunta, que a l'últim, amb molta calma, com si li dolgués respondre'm, diu: —M'he declarat en vaga.

—Hola! I això? Des de quan? —Des de dimarts a la tarda. —I per què, si's pot saber? —Perquè no trobo acceptables les condicions en que avui visc a dins d'aquesta gàbia.

Me l'he mirat mig rient, creient-me que bromejava, però, comprenent al fi que anava de serio.—Parla—li he dit jo.—¿Què pretens, doncs? Expose'm el teu programa, que, si no és exagerat, te'l firmo sobre la marxa.

—Vull—ha començat dient,—que se'm donguin matí i tarda dugues fulles d'escarola, fresques, netes i ben blanques; vull també que, diàriament, se'm mudi quatre cops l'aigua; vull el doble d'escaiola; vull, en lloc d'una, tres canyes; vull que se'm coluqui al sol, quan aquest no piqui gaire; vull poguer mirar al carrer i, sobre tot, vull des de ara cantar només mitja horeta cada dia, reservant-me el dret de no cantar gens si em trobo que no en tinc ganes.

—Bon canari—li he respost,—considero exagerades les teves proposicions. ¿No podries moderar-les? —Impossible. Ho he pensat molt tota aquesta setmana, i estic formalment resolt a no admetre cap rebaixa.

—Doncs jo no m'hi penso gens, i com que no'm convé el pacte, en lloc d'acceptar-lo, faig això.—

Despenjo la gàbia, obro, somrient, la porteta, el canari al punt hi salta, refila un cant d'alegria, mira al cel, extén les ales, empren el vol i... *pax vobis!*... ¿Visca la llibertat santa!

Així he resolt el conflicte i així han quedat arreglades les petites diferències que, no sé per quina causa, m'haurien enemistat amb el meu gentil cantaire.

C. GUMA

PIRINENCA

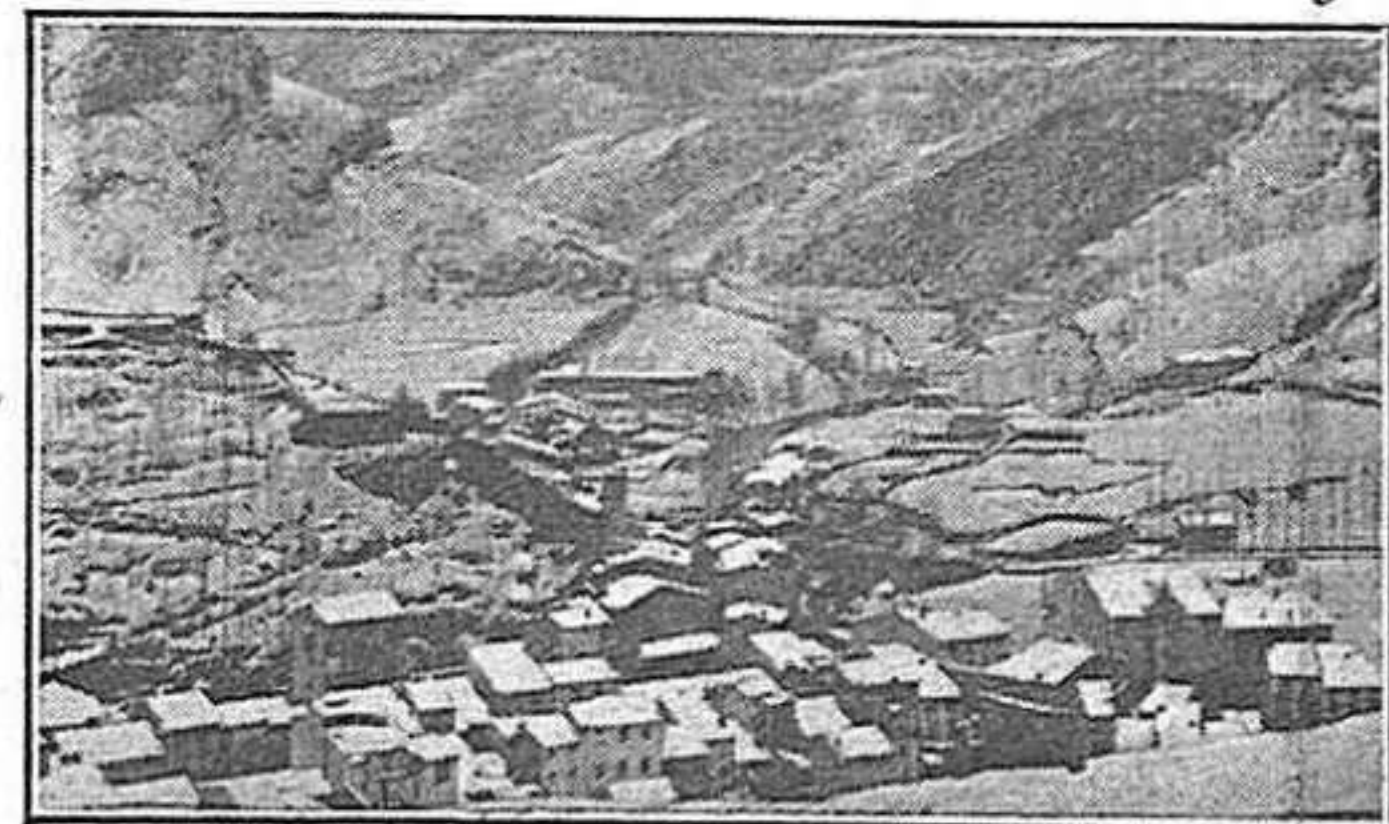
La montanya alta, alta que se'm menja tot el cel, se m'arrima tota dreta, centinella mut i ferm, Jo somrich en els meus somnats adormit en la nit, sol... Part de fora negre, negre la montanya 'm vetlla'l son.

JOAN MARAGALL

Acabada la tasca de la XXIII «Assemblea anual del Col·legi de Metges de Girona» celebrada enguany a Ribas del Fresser, per a terminar l'excursió, completar la festa, tirar una *cana al aire* de les moltes que cubreixen ma testa i sobre tot per a saturar-me d'aire fresc i oxigenat del que estem mancats els que tenim nostre hostatge en les ardentes i caliginoses planes de l'Empordà, acoblat amb altres companys, ferem via cap a Camprodón a donar una gorra a l'amic i còlega En Joan Sau, distingit metge i batlle d'aquella localitat tot en una peça.

Camprodón era, fa pocs anys, una vileta rònega, arreconada, envoltada pels penyals

vorers, regada pel Ter i el Riutort, quines aigües al baixar del Pirineu reboten bramant en boirines d'escuma, donant-se una estreta abraçada de germanor i en cúpula amorosa devallen cap a la terra baixa. Aleshores la vila no tenia altra importància que ses cèlebres patates i unes quantes fàbriques de mantes, baietes i teixits grollers i ordinaris. Mes arribà un dia allí el malhaurat doctor Robert i pronunciant les paraules bíbliques

Camprodón.—Vista parcial

de surge et ambula la tragué de son ostracisme convertint-la en colònia estiuenca.

Com per encant l'antiga *Campus rutundis*, la *Eugosa* de l'any 140, la vila que en 1652, en 1689 i en 1794 fou teatre de sagnantes i afroses lluites entre francesos i espanyols, s'ha transformat avui en una xamosa població amb bonics xalets, confortables hotels, passeigs i carrers ben urbanitzats.

En el ram de l'estiuèig, Camprodón fa avui la competència a Puigcerdà. I se comprèn, puix el viatge no és tan llarg ni tan incòmode.

La colònia barcelonina i àdhuc d'altres punts de Catalunya és nombrosa i sempre renovada per aquells que no tenen xalet propi o casa llogada.

Camprodón és una vila neta i ben urbanitzada. Si no fos que podria ésser que el company Sau veuria en aitals paragrafs un *dittiramba de estómago agradecido* diria que això és degut al seu bon govern i activitat, però em callaré per a no ofendre la seva modestia.

Lo que sí no puc estar-me d'estampar en lletres de motillo—objecte principal d'aquesta pirinenca—és una novetat que Camprodón ostenta en les cantonades principals de la població. Una cosa que si bé te precedents en altres poblacions de l'estranger, en canvi, no crec que existeixi en cap més localitat de Catalunya ni de les demés regions d'Espanya. Se tracta d'uns aforismes o màximes, gravats en unes artístiques llosetes imitant ceràmica antiga, encapsalats amb un vistós i escaient escut de Camprodón.

Me varen plaure tant que vaig copiar-los un per un, prometent al pare de la criatura, l'estiuèjador i admirador de Camprodón don Josep Ferrer Barbará, fer-ne endressa a l'editor de LA CAMPANA DE GRACIA, senyor López, perquè se serveixi insertar-los.

A l'efecte esmentat, aquí van, copiats al peu de la lletra:

El poble que sap enaltir sa llengua i sa tradició, és un gran poble.

Cal per reptar els petits no esverà'ls amb cops ni crits.

En el parlar net i noble se coneix el cor d'un poble.

Allò que no sigui veritat, no ho diguis allò que no sigui corrent, no ho facis.

Els vells són la majestat d'un poble; cal respectar-los sempre.

La netedat és mitja vida.

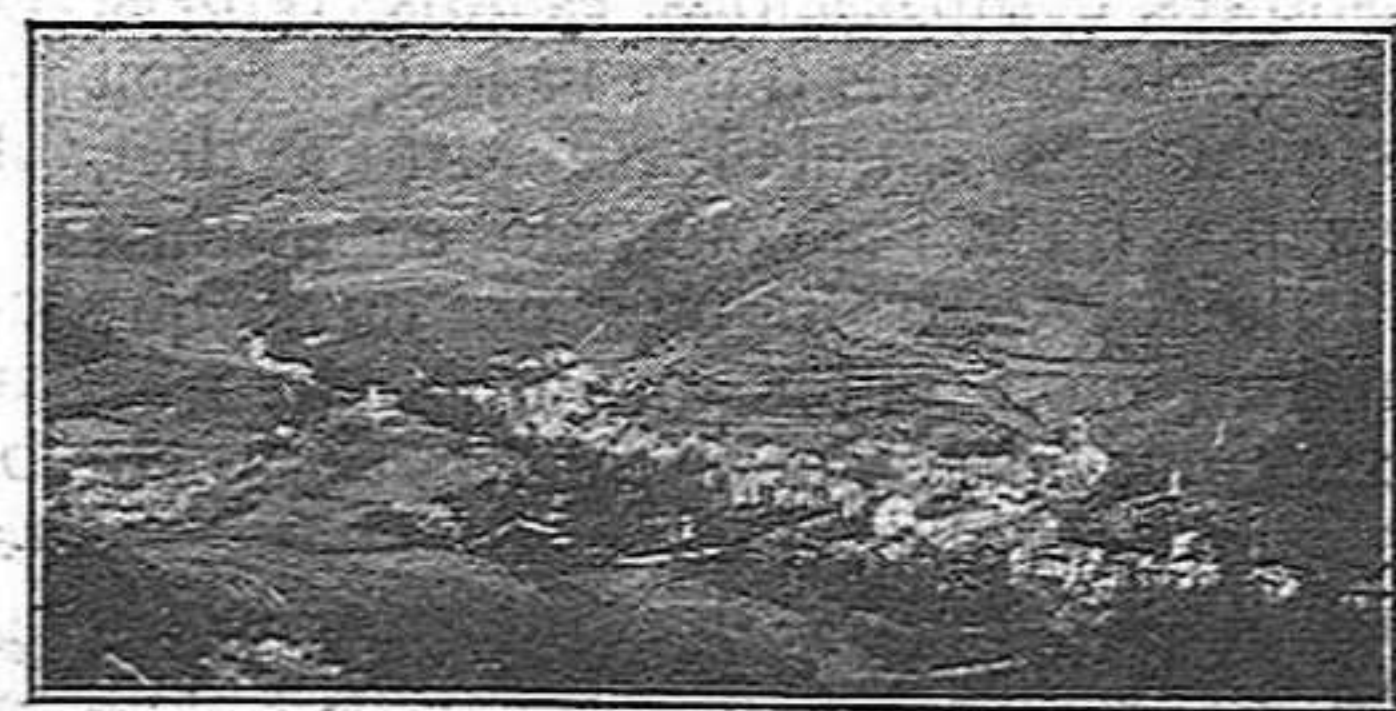
Benhaurat el poble que sap oferir al foraster hospitalitat amb dignitat i cultura.

Qui treballa s'ennobleix, qui molt vaga s'envileix.

Respecteu els arbres i els ocells.

No embruteu les parets que és prova d'incultura.

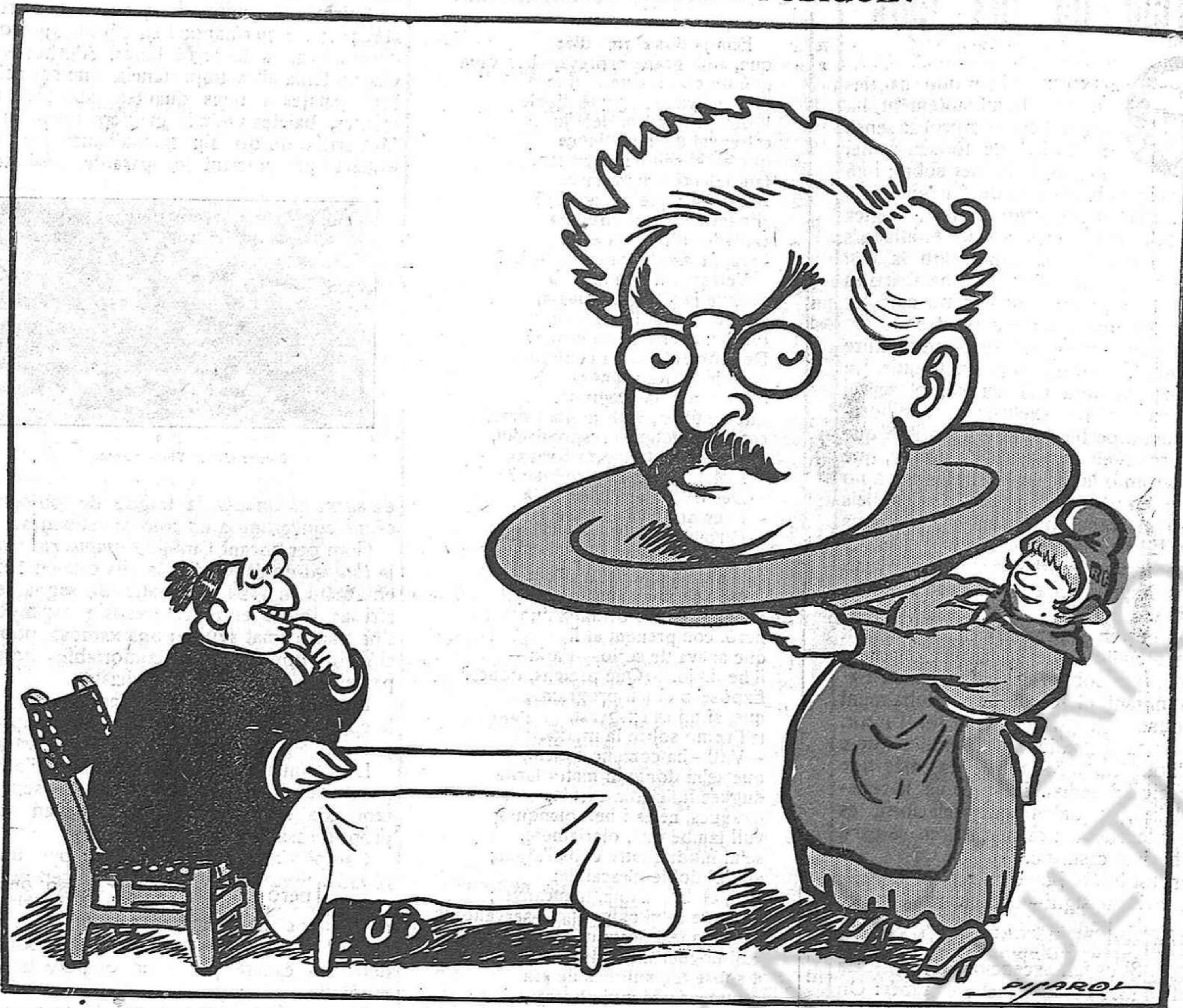
Senyor Ferrer Barbará: queda saldat el deute contret amb vostè el 12 d'agost d'enguany, mentre sota un paraigües, per pre-

Camprodón.—Vista general

La presentació del nou President

— Republicà mansoi, burgès, conservadorot... Déu n'hi dó!... m'agrada, m'agrada!...

servar-me del ruixim, recorria els carrers per a copiar els esmentats aforismes.

Que per molts anys, senyor Ferrer, pugui fer semblants obres. Déu li pagui, Camprodón li remerci i altres pobles de Catalunya vulguin imitar-lo en bé de la cultura i de l'educació de les generacions que puguen. Ara permeti'm que li esmenti com a *mot de la fin*:
¿No li sembla que entre les màximes hi manca, clavada en la paret del xalet del mal-haurat catedràtic de Patologia Mèdica de la Facultat de Medicina de Barcelona, aquesta?

El poble que topa amb un doctor Robert ja pot dir que ha tret la grossa.

ROMUALD VIDAL

El remei a provar

PINES, llegidor, que resta per dir quelcom de nou, referent al problema de les subsistències?

Segurament, creuràs que no.

Et semblarà també que d'ha ver sigut l'assumpte qüestionat d'articles de diari, fora Espanya un fenomenal corn de l'abundància. Cada un dels pobles que integren el desventurat país en que vivim, una mena de Xauxa, pròdiga i alimentícia.

Hi hauria que veure aplegada la tinta esmerçada en estudiar tots i cada un dels caires de la qüestió. El paper empleat en estadístiques, comparacions, estudis i remeis.

Malgrat els consells d'una i altres, a despit de les solucions apuntades a tort i a dret, segueixen el bullit i la confusió en matèria de subsistències, per lo que pot dir-se que estem avui molt pitjor que dos, que tres, que cinc anys enrera, al apuntar la crisi pao rosa que fa frontollar el món.

Una de les causes de que estiguem a l'hora present més malament del que a l'any setze estavem—posem per cas—rau en que

el nombre de tècnics no era pel temps que ens ocupa lo abundant que és avui.

I els especialistes—tinguin-ne la seguretat i guardin-se la nova per a vostès—ja que no per a solucionar el conflicte, serveixen admirablement per a acabar d'enredar la troca.

Especialistes i de la mena dels acreditats, han sigut els qui han passat pel ministeri d'Abastiments, d'execrable recordança. Especialistes, o tècnics, els que el presidiren. Coneixedors dels més reputats, els qui des de les innombrables seccions que composaven la complicada xarxa de la disolta dependència ministerial, ajudaven al comissari, al ministre o a l'ànima que aguantava a un i altre, a dictar mides i disposicions quina finalitat no hem endevinat encara.

Perquè, ja hem al·ludit als treballs periodístics, escrits per a donar *llum* en el problema de les subsistències. Que em diuen de la munió de decrets, ordres, contradecrets i contra-ordres sortides de la clepsa dels encarregats d'encausar la qüestió?

Al cap d'avall, perquè? Per a fer més gros el farcell de dubtes, per a augmentar el bullit i la confusió regnants des de l'iniciació del conflicte. Per a accentuar la desorientació i la carestia que han sigut els trets dominants de la matèria.

Molt teoritzar, molt retreure xifres i dades, molt parlar de l'estranger, molta propaganda fula i pocs fets, ve't ho aquí. Tocant a subsistències—i per dir-ho en una paraula—ha sobrat làbia, i han mancat...

Déu me perdó el disbarat que anava a dir.

Ha mancat l'expressió del distintiu de la virilitat que diferencia el sexe nostre del contrari. Se sap d'algún atrevit o poca vergonya que per haver depassat els límits de la prudència jugui a la presó? No serà, en tot cas, perquè no hagin abundat, i no abundin encara, els brètols.

Doncs, si; em fa gràcia, per a no dir altre cosa, que després de lo passat en fet de subsistències, hi hagi encara periodistes tan babaus com l'autor d'un entrefilet que estampat amb la major pompa, acabo de llegir.

Diu:

Tal regió, pot produir tot el cotó que a Espanya es necessita; tal altra, canem i lli

abundant i immillorable; aquesta, llegums per a assorir l'humanitat; aquella, vi sens rival i de sobres per a les necessitats del país...

I així per l'estil.

El periodista, creient haver descobert alguna cosa, dona a entendre que lo que manca, és protecció per a que les energies individuals pugui desenrotllar-se, fins a donar el rendiment de que són capables.

Quan lo que manca en realitat, és un instrument que subjecti als aprofitadors. Als aprofitadors, entingui's bé, sigui el que sigui el caràcter amb que's disfressin. Ens diu la pràctica que per això res com un bastó manejat a temps.

I em sembla que d'això, n'hi ha per temps.

TABER

REPICS

Dimecres d'aquesta setmana, era el 29 de setembre.

29 de setembre! No vos diu res, estimats llegidors, aquesta data?

Dimecres passat es complí un dels tants aniversaris d'aquella gloriosa Revolució que feu batre el cor dels liberals espanyols dels temps dels nostres avis.

Dediquem un record a aquells herois, a aquells mares de la República; però no insistim.

Tal com se posa avui el món, no és cas de pensar gaire amb les revolucions pretèrites; sinó de pensar molt amb les revolucions que s'apropen.

Prestigioses, com hi ha món, les Autoritats d'avui dia.

El Governador prohibeix als requetés que vagin a expansionar-se a Montalegre.

L'endemà surt la *Gaceta* dels jaumins dient: «Ah, sí?... El senyor Bas no vol que anem a Montalegre?... Doncs ara més que mai... Tots a Montalegre com un sol home!»

I efectivament no sols anaren els requetés a la sudita muntanya, sinó que allí, amb tota mena de *impediments bèliques* i cornetes i

armadures, executaren un «magnífic simulacer de batalla».

Olè pels principis autoritaris! Haguessin sigut obrers, amb carnet o sense, disposats a fer un simulacre de costellada, no se'n haurien pas bellugat pocs, de sabres de reglament!

En els baixos del palau del Governador civil s'hi ha instalat un *cuartel* permanent per a un centenar de guàrdies de seguretat.

Seguretat personal, molt bé, senyor Bas! Se'l felicita. Vostè és home previsor.

Escolti, pagant lo que fós, ¿què no podria instal·lar altres tants *cuartels* d'aqueixos en els baixos de cada casa de cada fill de veí de Barcelona?

Es que tots hi tenim dret a la seguretat... ai! tan desitjada.

La Junta Regional Tradicionalista ha expulsat del partit jaumí al regidor Joaquim de Bolós.

Fort!... Massa poc!... Perquè s'hi ficava. Si no hagués entrat per la porta, no n'hauria hagut de sortir per la finestra.

En la seva secció *Política* diu el diari *Las Noticias* del dimecres últim:

«Ha sido denunciado al fiscal el semanario LA CAMPANA DE GRACIA, por escarnio al dogma católico.»

Ens agradaria sapiguer si l'estimat confrare està ben segur que la denúncia ha sigut «por escarnio al dogma».

Perquè en el avis oficial que nosaltres rebrem del Govern civil se'n deia: «por injurias a la clase sacerdotal».

Ah!...

Es que va tanta diferència del dogma al sacerdot com d'un colom a una truja.

Tan mateix el nostre graciosíssim Governador senyor Bas—què fas que no te'n bas?—ha anunciat ja als periodistes el propòsit de retirar-se a descansar.

Ben fet que farà, ai cull!

Que descansi, que descansi, abans de que el descansin.

Llegim i restem astorats:

«La Mancomunidad de Cataluña ha publicado su *Libro Rojo*.»

Mau!

Rojos també, els mancomuners

Sí que han arribat ja avall les *salpicaduras* soviètiques.

A Prat del Llobregat acaben de inaugurar una plaça amb el nom de Plaça de la Mancomunitat.

Una plaça, i de la Mancomunitat?

Més de quatre *lligueros* obriran l'ull, i preguntaran tot seguit:

—Quin són donen?

S'ha descobert, a Londres, un terrible complot de *sin-jeiners* contra determinades personalitats de la capital d'Anglaterra.

Veiam, veiam...

Serà curiós el cas.

Ja veureu com, al cap-de-avall, lo que no ha menjat l'alcalde de Cork farà mal al ventre d'En Lloyd George.

Jo d'ell començaria a pendre una purga preventiva.

Però ja ho deu haver fet, segurament.

Resultat de la famosa Assemblea del Partit Republicà Nacionalista?

Que En Domingo i En Layret i l'Alomar es passen al socialisme sindicalista «con armas y bagajes»; i que En Pi i Suñer, es queda tot solet per a enterrar el *calabre*.

Ara bé, en justa correspondència, els socialistes-sindicalistes, que eren *abstencionistes*, votaran d'ara endavant a l'Alomar, an En Layret i an En Domingo?

En Pestaña i el Noi, pot-ser sí que els votaran... pel gust de afegir els seus propis noms a la candidatura; però... i els altres?

Llegeixo que el Govern ja ha adquirit la primera sèrie d'avions de guerra!

Visca!

Què esperen, doncs?

A pilotar-los tot seguit En Royo Villanova, l'Alfons Sala, la Maria Guerrero i *toda la compañía*... i aull... a la reconquesta d'Amèrica!

CORRESPONDENCIA

Cavallers: Ramón Fort (Manlleu): Completament d'acord; el temps i l'humanitat ens jutjaran a vostè i a nosaltres; no'n parlem més.—

J. C. i P.: Entra en cartera, esperant ocasió.—

F. Pagès: No'ns fou possible per variades raons, i totes de pes.—F. P. C.: Probablement anirà.—

Foc: Massa llarg, i escrit en un català bastant deplorable.—Jordi Roger: Si l'espai ens ho permet, farem els possibles per complaure'l!

Imprempta LA CAMPANA y LA REQUETTA, CARRER del Oim, número 8

Imprempta LA CAMPANA y LA REQUETTA, CARRER del Oim, número 8

Imprempta LA CAMPANA y LA REQUETTA, CARRER del Oim, número 8

Imprempta LA CAMPANA y LA REQUETTA, CARRER del Oim, número 8

Imprempta LA CAMPANA y LA REQUETTA, CARRER del Oim, número 8

Imprempta LA CAMPANA y LA REQUETTA, CARRER del Oim, número 8

Imprempta LA CAMPANA y LA REQUETTA, CARRER del Oim, número 8

Imprempta LA CAMPANA y LA REQUETTA, CARRER del Oim, número 8

Imprempta LA CAMPANA y LA REQUETTA, CARRER del Oim, número 8